

**PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN
LAUSUNTO 38/2005 vp**

**Hallituksen esitys laiksi kuntien yleisestä kal-
leusluokituksesta annetun lain 6 §:n muuttami-
sesta**

Hallintovaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 22 päivänä syyskuuta 2005 lähettäessään hallituksen esityksen laiksi kuntien yleisestä kalleusluokituksesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta (HE 120/2005 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi hallintovaliokuntaan samalla määrännyt, että perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausunto hallintovaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina
- neuvotteleva virkamies Hannele Kerola, valtiovarainministeriö
- professori Mikael Hidén.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- sisäasiainministeriö
- professori Aimo Ryyänen
- professori Kaarlo Tuori.

HALLITUKSEN ESITYS

Kuntien yleisestä kalleusluokituksesta annetun lain voimassaolo päättyy vuoden 2005 lopussa. Esityksessä ehdotetaan lain voimassaoloaikaa jatkettavaksi kahdella vuodella vuoden 2007 loppuun.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2006 alusta.

Esitys liittyy valtion vuoden 2006 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Esitykseen ei sisälly jaksoa säätämisyjärjestysperusteluista.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksessä ehdotetaan kuntien kalleusluokituksesta annetun lain voimassaoloaikaa jatkettavaksi kahdella vuodella vuoden 2007 loppuun.

Perustuslakivaliokunta arvioi kuntien kalleusluokituksesta annetun lain voimassaolon jatkamista vuosille 2004—2007 lausunnossaan vuoden 2002 valtiopäivillä (PeVL 73/2002 vp). Valiokunta piti kalleusluokitusjärjestelmää ongelmallisena perustuslain 6 §:ssä säädetyn yh-

denvertaisuusperiaatteen näkökulmasta. Mahdollisuutta perustella kalleusluokitusjärjestelmän ylläpitämisestä johtuvaa yhdenvertaisuudesta poikkeamista valtiosääntöoikeudellisesti hyväksyttävillä perusteilla pidettiin kyseenalaisena. Valiokunta viittasi lisäksi siihen, että kalleusluokitukseen sidotuissa sosiaaliturvaetuksissa on kysymys perustuslain 19 §:n 2 momentissa tarkoitetusta perustoimeentulon turvasta ja että kalleusluokitukseen liittyvät yhdenvertaisuuden kannalta ongelmalliset seikat saattavat tästäkin syystä muodostua merkittäviksi perustuslain 106 §:n näkökulmasta. Asiaan ei voitu tuolloin kuitenkaan puuttua jättämällä pidentämättä kyseisen lain voimassaoloaika, koska järjestelmän lakkauttamiseksi oli valiokunnan mielestä tarpeen kumota sen soveltamista tarkoittavien erityislakien säännökset. Valiokunta ei kuitenkaan nähnyt estettä käsitellä ehdotusta kuntien yleisestä kalleusluokituksesta annetun lain voimassaolon jatkamisesta tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Valiokunta toisaalta katsoi, että eduskunnan oli silloisen esityksen käsittelyn yhteydessä aiheellista hyväksyä lausuma kalleusluokitusjärjestelmästä luopumisesta ja vaatia siinä kalleusluokituksen soveltamista tarkoittavien erityislakien säännösten pikaista kumoamista. Tällaisen lausuman merkityksen tehostamiseksi oli valiokunnan mielestä välttämätöntä lyhentää oleellisesti lain voimassaoloaika ehdotetusta neljästä vuodesta.

Lain voimassaoloaika lyhennettiin eduskunnan päätöksellä neljästä vuodesta kahteen vuoteen. Eduskunta edellytti 10.2.2003 hyväksymässään lausumassa hallituksen huolehtivan siitä, että yleisestä kalleusluokitusjärjestelmästä luovutaan viimeistään vuoden 2005 loppuun mennessä sekä että viimeistään vuoden 2005 loppuun mennessä kumotaan kalleusluokituksen soveltamista tarkoittavien erityislakien säännökset.

Perustuslakivaliokunta pitää varsin erikoisena, että hallitus on finanssipoliittisiin syihin vedoten sivuuttanut perustuslakivaliokunnan aiemmassa lausunnossa esitetyt valtiosääntöoikeudelliset näkökohdat ja eduskunnan niiden pohjalta hyväksymän selväsanaisen lausuman. Hallituksen tulee välittömästi ryhtyä toimenpiteisiin kalleusluokitusjärjestelmän lakkauttamiseksi tarvittavan lainsäädännön aikaan saamiseksi. Hallintovaliokunnan on syytä vakavasti harkita lain voimassaoloajan lyhentämistä ehdotetusta kahdesta vuodesta yhteen vuoteen.

Edellä esitetyt huomautukset eivät vaikuta lakiehdotuksen säätämisyjärjestykseen.

Lausunto

Lausuntonaan perustuslakivaliokunta esittää,

että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Helsingissä 21 päivänä lokakuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Kimmo Sasi /kok	Simo Rundgren /kesk
jäs.	Hannu Hoskonen /kesk	Arto Satonen /kok
	Sinikka Hurskainen /sd	Seppo Särkiniemi /kesk
	Roger Jansson /r	Ilkka Taipale /sd
	Annika Lapintie /vas	Astrid Thors /r
	Outi Ojala /vas	Jan Vapaavuori /kok
	Klaus Pentti /kesk	vjäs. Veijo Puhjo /vas.
	Markku Rossi /kesk	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Petri Helander.